

Håndbok i nominasjonsarbeid til Stortingsvalget

Utgitt av Rødt i 2020

Håndbok i nominasjonsarbeid til Stortingsvalget

Rødt må ta nominasjonsarbeidet på største alvor. Vi kan gjøre et rekordvalg. Mens vi tidligere har ligget under sperregrensa med god margin, har vi i 2021 en reell sjanse til å komme over den viktige terskelen på fire prosent. Gjør vi det kan plutselig mandatene vi får komme fra hvilke som helst av stortingsvalgkretsene (tilsvarer de 19 fylkene vi hadde fram til 1.1.2020). Kandidatene som står øverst på lista, i hvert fall topp to-fem, må være forberedt på at de plutselig må møte på Stortinget.

Et Rødt over sperregrensa betyr sannsynligvis minst fem stortingsmandater, og kanskje mange flere. Noen av disse vil bli direktevalgt, slik Bjørnar Moxnes ble fra Oslo i 2017. Resten, de såkalte utjevningsmandatene, vil bli plukket ut i en mer sammensatt prosess. Alle fylker har ett utjevningsmandat, til sammen er det 19. Disse fordeles mellom partiene over fire prosent som har flest stemmer «til overs» etter at de fylkesvise direktemandatene er fordelt, altså til partiene med flest stemmer som ikke har gitt uttelling i mandat. Det kan være en sammenheng mellom hvor godt man har gjort det i fylket og utdeling av utjevningsmandatet, men det er mange faktorer som spiller inn, både hva resultatet har blitt i andre fylker og for andre partier. Altså er det umulig å forutse hvilke partier som får utjevningsmandat i hvilke fylker.

For oss i Rødt er muligheten for å komme over sperregrensa noe vi har jobbet for lenge. Men det krever også mye av oss. I dette heftet tar vi for oss formalia rundt det å stille liste, hva det er viktig å huske på i prosessen rundt nominasjonsarbeidet, samt hva kandidater må være forberedt på om de skulle bli valgt inn på Stortinget.

Formalia

a) Valgloven

Siste frist for innlevering av valglister er **31. mars kl. 12.00** i valgåret. Valglister til stortingsvalg skal leveres hos fylkeskommunens administrasjon.

Til stortingsvalg skal lista inneholde **like mange kandidater som stortingsvalgkretsen har av stortingsmandater** (inkludert utjevningsmandatet). I tillegg kan man fylle på med inntil seks ekstra navn på lista. I stortingsvalg kan alle norske statsborgere stille til valg i alle fylker. Så selv om det er vanlig å finne kandidater lokalt, kan man også velge kandidater som bor i andre deler av landet. I stortingsvalg kan ikke innvandrere som har bodd i landet de siste tre årene stille til valg og stemme, slik de kan i lokalvalg.

Lista som leveres skal inneholde følgende informasjon:

1. Hvilket valg det gjelder
2. Partiets registrerte navn (**Rødt eller Raudt** – ikke Rødt <distrikt>)
3. Kandidatenes **fornavn, etternavn og fødselsår**. Man kan legge til stilling eller bosted (i så fall må man gjøre dette på alle kandidatene) om ønskelig. Om kandidater på lista kan forveksles med hverandre må man ta med stilling eller bosted.
4. Listeforslaget må være **signert av to medlemmer i distriktsstyret** som bor i valgkretsen valget gjelder. Mindre partier må i tillegg samle underskrifter fra 500 personer med stemmerett i valgdistriktet for å få lov til å stille liste. Dette gjelder ikke Rødt fordi tidligere valgresultat har definert oss som et nasjonalt parti.
5. I tillegg til listeforslaget må man levere et vedlegg som viser oversikt over kandidatenes fødselsdatoer samt **fødselsdato og bostedsadresse til de to underskriverne av lista**.

Det er lurt at leder i nominasjonskomiteen og distriktsstyret leser gjennom de relevante paragrafene i valgloven her: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2002-06-28-57#KAPITTEL_6

b) Rødts handlingsplan

I Rødts handlingsplan vedtatt av landsmøtet i 2019 heter det:

«Nominasjoner til stortingsvalget i 2021 gjennomføres høsten 2020. Alle førstekandidater skal delta på et skoleringsopplegg som gjør at de er klare for å representere Rødt på Stortinget.»

Siden vi for første gang har muligheten til å komme inn fra alle fylker, er det viktigere enn noen gang at kandidatene er skolerte. For at det skal være tid til å gjøre kandidatene trygge på sine roller, er det nødvendig å velge dem i god tid før årsskiftet. Det er dessuten en stor fordel for pressearbeidet å velge kandidater tidlig. Det er årsaken til at landsmøtet vedtok at nominasjonsarbeidet må være ferdig på høsten.

Om man ikke skulle klare å komme i mål med hele lista innen den tid, er det mulig å kun vedta de øverste fem på lista på et første nominasjonsmøte, og så supplere med resten på et senere nominasjonsmøte etter fylkesårsmøte.

Partikontoret ved partisekretær Benedikte Pryneid Hansen (benedikte@roedt.no) og organisasjonssekretær Reidar Strisland (reidar@roedt.no) skal holdes oppdatert på viktige datoer i nominasjonsprosessen, samt få beskjed hvis fristene satt av landsmøtet ikke overholdes.

c) Rødts vedtekter

I alle Rødts organer, også på valglistene, skal det være minst 50 prosent kvinner. For å sikre at dette blir fulgt opp i praksis skal minst annenhver person på lista være kvinne. Klarer man ikke å oppfylle dette kravet må man søke dispensasjon hos landsstyret. En slik søknad sendes til partisekretær Benedikte Pryneid Hansen (benedikte@roedt.no).

Vi må også unngå å havne i en situasjon hvor alle eller et større flertall av fylkene har fulgt vedtektene, men valgt menn på topp i valgkretsene. Derfor er det viktig at alle nominasjonskomiteer tar dette alvorlig i sitt arbeid, og vurderer/jobber grundig med potensielle kvinnelige toppkandidater.

Vedtektene sier at alle organ i Rødt skal tilstrebe å ha høy arbeiderandel. Det er sentralt i Rødts strategi å gi plass til folk med bakgrunn fra fagbevegelsen i viktige posisjoner, både parlamentarisk og i organisasjonen for øvrig.

Hvordan en god liste ser ut

Rødts vedtekter sier noe om hvordan en god liste ser ut, men ikke alt. Det aller viktigste er at listetoppene består av folk som er klare til å jobbe hardt for Rødts politikk på Stortinget. Men det er også viktig å strebe etter å lage lister med kandidater med ulik erfaring, og som folk flest kan kjenne seg igjen i. Her er noen ting man bør tenke over:

- Om lista har kandidater med bakgrunn i organisasjoner og folkelige bevegelser, spesielt fagbevegelsen.
- Om lista har kandidater med minoritetsbakgrunn.
- Om lista har kandidater i alle aldre. Det skal jobbes for at valglisterne har ungdomskandidater. I den prosessen er det lurt å involvere Rød Ungdom lokalt.
- Om lista har kandidater med relevant erfaring og/eller kompetanse for valgkamp og et mulig stortingsarbeid.

En god prosess

Den nye situasjonen gjør at vi nå har muligheten til å komme inn fra alle stortingsvalgdistrikter. Derfor må vi ta nominasjonsarbeidet på det største alvor. En god prosess inkluderer distriktslag, lokallag og medlemmene i stortingsvalgdistriktet. Det er samtidig viktig å ikke bli navlebeskuende. En god valgkamp handler tross alt om å bygge tillit ute blant folk og få folk til å ønske å stemme på Rødt. Sentralt i Rødts arbeid er også å være i stand til å løfte folkelig bevegelse inn i parlamentariske organer, i tillegg til å representere partiet og våre medlemmer.

FASE 1: INNSPILLSRUNDE (CA 1. AUGUST TIL 31. AUGUST)

Lokallag og medlemmer må få komme med innspill tidlig i prosessen. Nominasjonskomiteen bør ikke komme med noen konklusjoner på dette tidspunktet, men heller være lydhøre overfor ønsker fra organisasjonen. Det kan være en god idé å skille mellom innspillene som kommer fra enkeltmedlemmer og de som kommer fra lokallag, for eksempel gjennom forskjellige nettskjemaer.

I denne fasen kan det også være lurt å høre med tidligere kandidater i fylket om deres erfaringer fra tidligere.

Noen vil oppleve at det ikke renner over av innspill. Da bør lokallagene oppsøkes aktivt. Ring eller delta på medlemsmøter. Har man ikke fått innspill fra organisasjonen, har man et dårlig utgangspunkt for å lage en liste som har organisasjonen i ryggen.

FASE 2: FORELØPIG OPPSUMMERING OG INTERVJUER (CA. 1. SEPTEMBER TIL 15. SEPTEMBER)

Nå er det på tide å samle informasjonen og diskutere den i nominasjonskomiteen. Er det noen kandidater som blir spesielt løftet fram av organisasjonen? Er det andre kandidater nominasjonskomiteen mener har blitt glemt?

Gjør opp status. Hvem er potensielle første og andre-kandidater, og hvem er potensielle til å fylle resten av lista? Potensielle kandidater til de fem første plassene på lista bør så kontaktes og inviteres til et intervju. Her er noen spørsmål det kan være lurt å få svar på under intervjuene:

- Kan det være aktuelt for deg å stille?
- I hvor stor grad har du mulighet til å prioritere Rødt? Er du klar for å delta på nasjonale kandidatskoleringer, lokal aktivitet, samt debatter, pressearbeid og alt som følger med i en travel valgkamp? Har du mulighet til å bli frikjøpt om det skulle bli aktuelt?
- Er du klar for å bli valgt inn på Stortinget? Det krever hardt arbeid, at du tilbringer mye tid i Oslo, samt at du får en krevende, hektisk og uforutsigbar hverdag. (Se vedlegg i slutten av dokumentet som bør drøftes med potensielle kandidater for å sette dem inn i påregnet arbeidsmengde og sikre at forventningene er samkjørt.)
- Er det noen av Rødts hovedsaker du føler deg kallet til å fronte?
- Er det noen politiske saker du er uenig med Rødt i, og hvordan vil du eventuelt håndtere å måtte stemme i tråd med partiets vedtak i slike saker?
- Har du noen svakheter eller tabber/feil som kan bli et problem for Rødt lokalt og/eller nasjonalt i valgkampen?

I forkant kan det også være lurt å gjennomføre et søk på de aktuelle kandidatene i oppføringer i søkemotorer, sosiale medier og media. Ikke for å snoke, men fordi kandidater skal representere partiet i offentligheten og dermed vil bli behandlet som offentlige personer, hvor det de har foretatt seg og som er tilgjengelig kan bli et tema for omtale og offentlig debatt. Dette kan bli tilfelle for alle på lista, ikke bare de øverste. Kontakt partikontoret hvis du er usikker på hvordan du bør gå fram.

FASE 3: NOMINERING (CA. 16. SEPTEMBER TIL 30. SEPTEMBER)

Avhengig av hvor mange mulige kandidater dere har, så kan det være lurt å dele de navnene som har sagt ja til å stille med organisasjonen, og be lokallag nominere. Dere kan både oppfordre organisasjonen til å nominere nye kandidater, og gi tilbakemelding på så langt aktuelle kandidater.

FASE 4: LISTE TIL NOMINASJONSMØTET (CA. 1. OKTOBER TIL 15. OKTOBER)

Basert på nominasjonene fra lokallag, og eget skjønn, setter nominasjonskomiteen opp sin liste i tråd med vedtektene. Denne sendes via distriktsstyret ut til medlemmene sammen med innkalling til nominasjonsmøtet. Basert på lokale vedtekter er det en delegatnøkkel som avgjør hvor mange fra hvert lokallag som får delta på nominasjonsmøtet.

FASE 5: NOMINASJONSMØTET (RUNDT 15. NOVEMBER)

Her greier nominasjonskomiteen ut om prosessen, og om sitt forslag til liste. Så får møtet si, mene og vedta sitt. Jo bedre prosess, desto færre endringer på selve møtet. For både komiteen og organisasjonen er det derfor best om prosessen er mest mulig ryddig og åpen.

For formaliteter rundt nominasjonsmøtet, se neste kapittel.

Nominasjonsmøtet

Det er distriktsstyret som innkaller til nominasjonsmøtet. Det er god praksis å innkalle til møtet senest en måned i forkant. Ferdig innstilling til helhetlig liste bør være sendt ut senest to uker før møtet. Det er lurt å sette dato for nominasjonsmøtet tidlig.

Distriktets vedtekter avgjør delegatnøkkel til nominasjonsmøtet for lokallagene. Om dette ikke er fastsatt gjennom egne vedtekter vil distriktsstyret avgjøre delegatnøkkel. Om lokallag er misfornøyde vil de kunne anke delegatnøkkel til partiledelsen.

Om nominasjonsmøtet ikke vedtar den fulle lista har man to alternativer:

- Man kan avholde et nytt nominasjonsmøte før fristen for listestillinga, for eksempel på distriktsårsmøtet.
- Man kan delegere ferdigstillinga til distriktsstyret.

Nominasjon og HyperSys

Vi kan registrere nominasjonskomiteen i HyperSys så de har tilgang til å se opplysninger om medlemmer da dette kan være en fordel i deres arbeid. I så fall må distriktet sende inn protokoll fra møtet komiteen ble satt ned på, med oversikt over komiteens medlemmer til medlem@roedt.no.

Nominasjonskomiteen vil da få mulighet til å se på personopplysninger om medlemmer fra hele distriktsorganisasjonen, selv om det kun er stortingsvalgdistriktet som er relevant.

Nominasjonskomiteen vil ikke ha tilgang på å endre personopplysninger eller til å sende sms og e-post fra HyperSys.

Distriktsstyret har ansvar for å informere nominasjonskomiteen om at medlemskap i Rødt er personsensitiv informasjon som de ikke skal dele med andre.

Kontaktpunkter sentralt

Står dere i stampe? Trenger dere råd om prosessen videre? Trenger dere svar angående oppgaver man må forvente på Stortinget? Dette er de du kan ta kontakt med hvis det er noe du lurer på i nominasjonsprosessen:

Reidar Strisland

Organisasjonssekretær

Telefon: 91367377

Epost: reidar@roedt.no

Hva: Kan bistå rundt det formelle med listestillinga og prosess

Benedikte Pryneid Hansen

Partisekretær

Telefon: 91587423

E-post: benedikte@roedt.no

Hva: Kan svare på formelle spørsmål angående vedtekter

Fredrik V. Sand

Sekretariatsleder for Rødt på Stortinget

Telefon: 99469037

E-post: fredrik.sand@stortinget.no

Hva: Spørsmål rundt arbeid på Stortinget

